

Raad van Hoofdcommissarissen

Postadres Postbus 219
2501 CE Den Haag

Telefoon 070-3180218
Fax 070-3467787

Behandeld door Aaldrik Krol
Functie beleidsadviseur
Telefoonnummer 070-3180290
E-mail aaldrik.krol@npi.politie.nl

Onderwerp Telecommunicatiewet
Datum 31 januari 2007
Ons kenmerk 2007030690/AK
Blad 1 van 2

● De minister van Justitie
De heer dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

> Geachte heer Hirsch Ballin,

- In antwoord op uw verzoek, d.d. 7 december 2006, maakt de Raad van Hoofdcommissarissen (RHC) graag gebruik van de mogelijkheid om haar reactie aangaande het wetsvoorstel tot wijziging van de Telecommunicatiewet en de Wet op de Economische Delicten in verband met de implementatie van richtlijn 2006/24/EG en tot de wijziging van richtlijn 2002/58/EG ten behoeve van formele consultatie (wetsvoorstel bewaarplicht telecommunicatiegegevens) aan u voor te leggen.

Binnen de opsporingstaken heeft de politie in hoge mate behoefte aan een uniforme bewaartermijn voor zowel de historische verkeersgegevens van analoge en digitale telefonie als internetgegevens. Wij zijn dan ook verheugd dat het wetsvoorstel een uniforme termijn stelt voor alle te bewaren gegevens. Verschillende bewaartermijnen voor de bestaande variëteit aan gegevens is onwerkbaar en onwenselijk. Een uniforme bewaartermijn maximaliseert het rendement van die gegevens zowel nationaal als internationaal. Tevens leidt de implementatie van de Europese richtlijn tot harmonisatie binnen Europa. Die wens tot harmonisatie werd al in 2004 geuit door de Europese ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken naar aanleiding van de aanslagen in Madrid. De Nederlandse politie is daarom verheugd dat hiervoor nu een wetsvoorstel ligt.

De richtlijn waarop het voorstel is gebaseerd laat ruimte voor een bewaartermijn van 24 maanden. Binnen de tactische opsporing wordt deze termijn - ook indien de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit worden meegewogen - als minimaal ervaren. De alom heersende mening is dat - vooral in het kader van onderzoeken naar en verband houdende met terrorisme en (zware) georganiseerde criminaliteit - een termijn van vijf jaar nodig zal zijn. Voor de zogenoemde "cold cases" - veelal feiten die de rechtsorde ernstig hebben geschokt en van welke de oplossing door de laatste stand der techniek binnen de mogelijkheid komt - is een termijn van vijf jaar zelfs nog gering. Wanneer zich - in de loop der jaren - nieuwe feiten en omstandigheden voordoen in deze "oude" zaken (zoals in het onderzoek naar de moord op Nicky Verstappen, Deventer moordzaak en Schiedammer Parkmoord) behoeft het nauwelijks uitleg dat de opsporing niet is gediend met het feit dat verkeersgegevens inmiddels zijn vernietigd. Beperkte houdbaarheid van verkeersgegevens heeft ook negatieve invloed op de opsporing van andere typen onderzoeken, zoals grootschalige en zich over lagere termijn afspelende afpersingsonderzoeken (Endstra-Holleeder), onderzoeken naar (meervoudige) moorden in relatie tot criminele organisaties en onderzoeken naar terrorisme (Hofstadgroep). Het aantal terreuronderzoeken kent een stijgende lijn en de aard en omvang van die onderzoeken brengt met zich mee, dat deze onderzoeken zich veelal over langere termijn

Onderwerp Uitnodiging
Datum 31 januari 2007
Blad 2 van 2

- uitstrekken. Vanuit het oogpunt van een veiliger samenleving en een succesvolle opsporing van dergelijke feiten is het belangrijk dat verkeersgegevens zo lang mogelijk, in ieder geval minimaal 24 maanden kunnen worden bewaard in het belang van de opsporing. In de Theo van Goghzaak werden de opsporingsmogelijkheden beperkt door het feit dat de verkeersgegevens, ouder dan 6 maanden, waren vernietigd. Een langere bewaartermijn dan de voorgestelde 18 maanden zal ook de internationale samenwerking ten goede komen, gezien de tijdrovende juridische procesgang die nog altijd gemoeid gaat met internationale verzoeken om rechtshulp.

Aangezien in opsporingsonderzoeken tot nu toe is geanticipeerd op de geringe termijn dat gegevens bij de aanbieder voorhanden zijn, is het niet goed mogelijk om met oude strafdossiers nut en noodzaak van een bewaartermijn van (meer dan) 24 maanden te onderbouwen. Uit ervaringsuitwisseling met andere Europese landen - waar al langere tijd een ruimere bewaartermijn voor verkeersgegevens geldt - blijkt nut en noodzaak van een ruime bewaartermijn van die gegevens, in het belang van opsporingsonderzoeken naar terrorisme en (zware) georganiseerde criminaliteit. Vanuit de Opsporing wordt dan ook nadrukkelijk het signaal afgegeven dat een bewaartermijn korter dan de in de richtlijn genoemde termijn van ten hoogste 24 maanden, de opsporing - in deze tijd van technologische vooruitgang - vandaag en in de toekomst weer op een achterstand zet. Wij adviseren in het wetsvoorstel de bewaartermijn van tenminste 24 maanden te vermelden. Daarnaast willen wij graag betrokken worden bij de advisering op de algemene maatregelen van bestuur, die mogelijk vanuit de wetwijziging op dit onderwerp worden ontworpen.

Los van de gegevens met betrekking tot de internettoegang vallen de overige gegevens rond internet en internetdiensten, zoals gegevens over welke websites bezocht zijn en gegevens over de bron en de bestemming per IP-pakket, niet onder de Europese richtlijn noch het voorliggende wetsvoorstel. Concreet betekent dit dat aanbieders die een combinatie aanbieden van internettoegangsdiensten en hostingdiensten alléén voor de internettoegangsdiensten onder deze verplichting vallen. De bewaarplicht omvat dus niet een e-mail afkomstig van domeinen die niet aangeboden worden in het kader van het aanbieden van een internettoegangsdienst, zoals bedrijfsemail. Ook emaildiensten zoals Hotmail vallen niet onder de bewaarplicht. De Richtlijn beschrijft de minimale bewaarplicht en laat lidstaten de ruimte om in nationale wetgeving een ruimere verplichting op te nemen. De politie betreurt het dan ook dat er vóór de totstandkoming van dit wetsvoorstel geen nader onderzoek is gedaan naar het bewaren van verkeersgegevens betreffende inkomende en uitgaande IP-pakketten (IP-accounting).

De Nederlandse politie dringt dan ook - vooral in het belang van onderzoeken naar terrorisme, langdurige onderzoeken naar (zware) georganiseerde criminaliteit en ernstige fraudevormen - aan op het alsnog uitvoeren van een dergelijk onderzoek in Nederland. Graag zouden wij als politie worden uitgenodigd om te participeren bij dit onderzoek.

Met de meeste hoogachting,

A.J. Meijboom,
Voorzitter Raad van Hoofdcommissarissen